

Albin Motorsprutor

Kort historik sammanställd av Björn Albinson september 2009

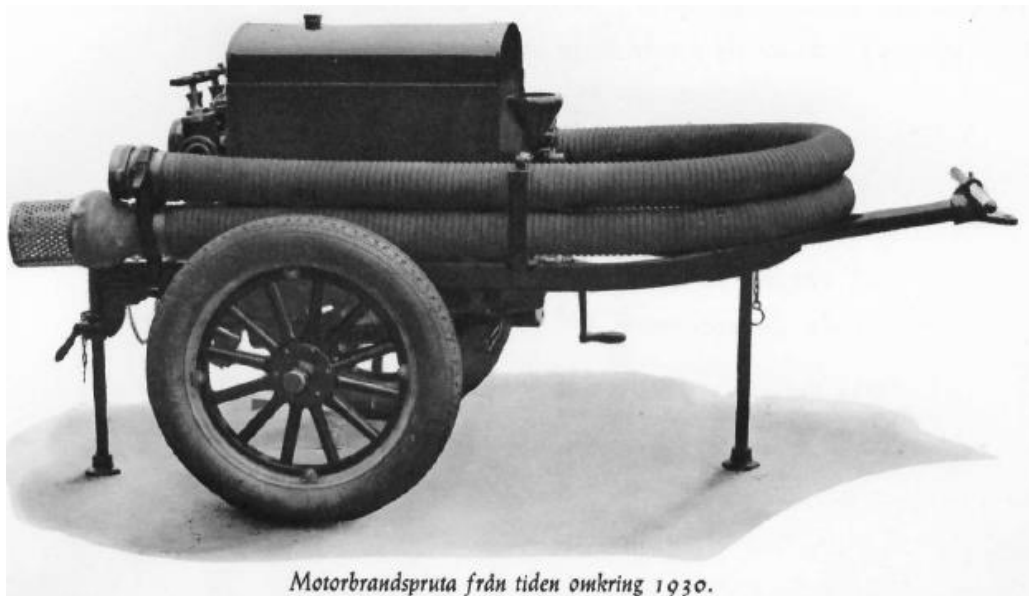
Starten

Lars Albin Larsson startade 1900 företaget L.A. Larssons Gjuteri- och Mekaniska Verkstad i Kristinehamn. Senare, 1942, ändrades namnet till Albin Motor. I huvudsak tillverkades motorer, pumpar och motorsprutor.

Första motorn gjordes 1906 och 1911 registrerades varumärket Albin för motorer och pumpar. 1916 hade såldes åtta motortyper från 3-40 hk. De användes i båtar och för stationärt bruk.

Första motorsprutan

Under 20-talet såg man nya utvecklingsmöjligheter och i samarbete med professor Hjalmar O. Dahl vid KTH i Stockholm konstruerades en centrifugalpump som passade motor typ AL-4. Den presenterades 1928 som Albin 35 och var monterad på en tvåhjulig kärra med bilhjul. En kuggväxel gav rätt varvtal. Sprutan hade också en patenterad anordning för uppvärmning och upptining med hjälp av avgaser. Kapaciteten var 1000 l/min vid 9 kg/cm² som blev normen för svenska brandkårer.

Motorbrandspruta från tiden omkring 1930.

Ingenjörfirman Hilding Flygt som redan köpt motorer för motorsprutändamål blev en viktig samarbetspartner och utsågs att marknadsföra ALBIN motorsprutor i Sverige. Hilding Flygts företag konstruerade sedan den första dränkbara pumpen.

1931 presenterades Albin 25 med en Albin O-4 motor på 25 hk och kapaciteten 700 l/min vid 9 kg/cm². Albin gjorde inledningsvis allt, motorer, pumpar och chassin.

Konkurrens och samarbete

AB Pumpindustri (API) var en konkurrent som använde Pentamotorer men prov visade att de fick högre kapacitet med Albins motor varefter dessa började användas. Ett nära samarbete inleddes. Albin satsade på motorsidan och API på att utveckla pumparna. API hade gjort ett patentintrång på uppvärmningsanordningen men man förlikades och API kunde fortsätta att använda anordningen.

Företaget Rubergs gjorde också och motorsprutor och frontpumpar till brandbilar. Albin hade också frontpumpar på programmet. En överenskommelse innebar att Rubergs inte skulle göra små motorsprutor och Albin skulle avstå frontpumparna.

Albin 35 från 1940

Albin 800 till civilförsvaret

Våren 1940 fick Luftskyddsinspektionen medel för inköp av 1200 motorsprutor. 1000 av dessa köptes av inhemska tillverkare. De tilldelades kommunerna. Senare 1940 och 1941 fick man medel för inköp av ytterligare 250 respektive 500 sprutor. Totala antalet sprutor steg från 2750 i början av kriget till över 7000 år 1945.

Albin 800 kom i produktion 1941. Den hade en Fordmotor (Prefect) med kapacitet 800 l/min. Under kriget fick man inte fram dessa motorer men fick tillstånd att göra kopior. Motorn fick beteckningen S-4.

3332 sprutor tillverkades av denna modell.

Vid denna tid gjorde Albin Motor även armaturer av alla slag och sålde skyddsutrustning för brandmän.

Annons från 1955 samt från monteringen

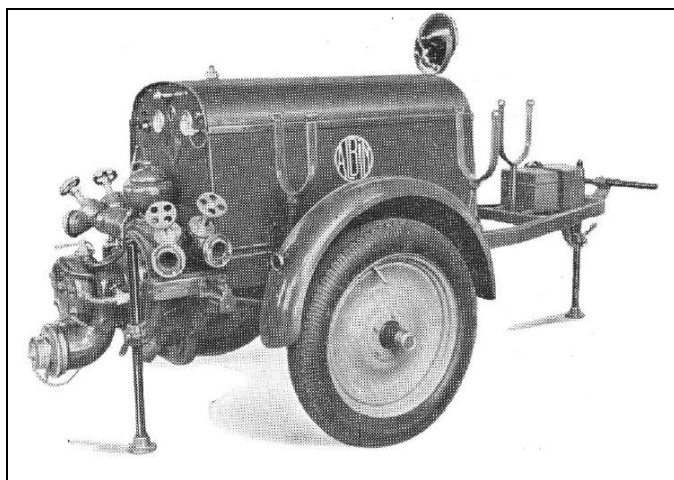
Albin 800 sen modell

Albin 800 – tidig motor

Större och mindre sprutor

Motorsprutprogrammet utökades med större sprutor som gav upp till 3000 l/min. Dessutom tog man fram den lilla bärbara sprutan Albin 200. Dessutom utvecklades en handdriven blockpump som var avsedd för civilförsvaret. Tätorterna var indelade i "block" därav namnet

Albin 2700 l/min

Blockpump

Albin 200

Export

På 1930 talet såldes sprutor till Ecuador, Chile och Argentina. Sedan köptes Albin 200 även av Indien och Sydafrika. Norska civilförsvaret var en annan stor kund.

Luftkylda motorer

Statens Brandinspektion föreskrev 1955 att det skulle vara luftkylda motorer för motorsprutor av klass II (mellanstora). Då utvecklades Albin 900 VW som använde Volkswagens industrimotor som drivkälla. Den presenterades 1957 som ersättning för Albin 800. Civilförsvaret beställde de första 300 sprutorna 1959. 1963 kom nya stora order på drygt 1000

sprutor och flera gånger kom beställningar på 500 sprutor. Försvaret och SJ köpte också dessa sprutor.

Det skrevs ett avtal mellan API och Albin som innebar att API lade ner tillverkningen av motorsprutor och i stället gjorde vissa pumpar åt Albin.

Lätta motorsprutor för skog och verkskydd

Albin 200/70, en klass I-spruta, togs fram för civilförsvarets räkning. Den hade en två-taktsmotor som tagits fram av Husqvarna. API gjorde pumpen och Albin monterade. Även Flygförvaltningen köpte. Dessutom lanserades den något större Albin 400/70 som också hade en Husqvarnamotor.

ALBIN 200/50

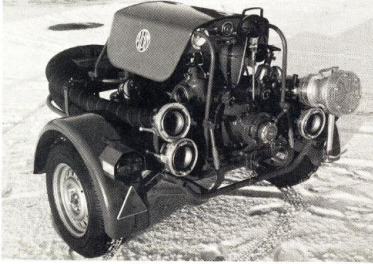
ALBIN 400/70

Avslutning

Den svenska marknaden blev mättad och marknaden gick ner. På slutet var det mest export och 1984 såldes sprutor till Peru, Uruguay, Nepal, Pakistan och Indien. Magirus mfl konkurrerade och var tidigt framme med automatisk evakuering.

En ny spruta, Albin 1400A med ny helautomatisk evakuering, annonserades hösten 1984.

ALBIN-1400A
nu med helautomatisk evakuering

Motorsprutan ALBIN-1400 A kan nu levereras med helautomatisk evakuering som ett alternativ till den konventionella avgasejektorn. Evakueringsanordningen är separat monterad under pumpheten och de dubbelverkande kolvpumparna drivs med kuggrem. Enheten är lätt demonterbar för service och underhåll.

1400 l/min, vid 100 m vp, 4 cyl. VW-motor på 34 kW.
Vikt komplett ca 385 kg.

ALBIN MOTOR AB
Box 139, 681 01 Kristinehamn. Tel. 0550-150 00

1978 tog, efter några års samarbete, Volvo Penta över. Då hade Albin under ca 70 år tillverkat ca 60 000 motorer. Totalt gjorde Albin mellan 16-17 000 motorsprutor.

Lars Larsson och barnbarn till Lars Albin Larsson var VD 1958-1970 och ägare 1963-1983. När jag intervjuade Lars 2009 (1923 - 2010) menade han att motorsprutorna betydde mycket för Albin.

Referenser

”Föregångare i motor” – från 1950 av Lars Larsson

Albin 100 år 1900 – 2000

SBI medd 1956:13 SBI verksamhet

Foldrar och förteckning (bilaga) ur arkivet sammanställt av Olle Andersson

Företaget idag

www.albincomponents.com

Bilaga

Förteckning över motorsprutor tillverkade på Albin Motor:

Typ	Motor	Kapacitet l/min	Tillverkningsår
A-6	0-1, 4 hk	200	1932 (endast 2 st gjorda)
Albin-35	AL-4, 35 hk	1000	1927-1945
Albin-25	0-4, 25 hk	700	1931-1936
Albin-30	0-4 S, 30 hk	800	1936-1948
Albin-50	E-4, 50 hk	1600	1932-1942
Albin-800	S-4	800	1941-1958
Albin-1500	A-4	1500	1940-1959
Albin-1500 S	A-4		1941-1960
Albin-2000	A-6	2000	1940-1957
Albin-2000 S	A-6		1942-1962
Albin-200	U-1	200	1944-1966
Albin-1000		1000	1953-1956
Albin-900 Vw	V W ind.motor	900	1957-1993??
Albin-200/70	West Bend	200	1963-1966
Albin-200/70	HVA		1966-1971
Albin-200/100	HVA		1971-1974
Albin-400/70	HVA		1971-1983
Albin-400/70	Sachs		1983-1993??
Albin-200/50	Sachs		?????

Albin brandbilspumpar

Albin-1500, frontpump	1944-1955
Albin-1800, frontpump	1947-1957

<i>Albin blockpump</i>	<i>1944-1956</i>
------------------------	------------------